

HUR PÅVERKAS BESLUT AV VÅR RISKUPPFATTNING?

Om Förankring och Riskkommunikation

Presentation vid Workshopen inom Renare Mark, 31 maj 2005

Britt-Marie Drottz Sjöberg
brittds@svt.ntnu.no

Psykologisk institutt, NTNU, UiS

"DDT is good for me-e-e!"

The great expectations held for DDT have been realized. During 1946, exhaustive scientific tests have shown that, when properly used, DDT kills a host of destructive insect pests, and is a benefactor of all humanity.

Pennsalt produces DDT and fits products in all standard forms and is now one of the country's largest producers of this amazing insecticide. Today, everyone can enjoy added comfort, health and safety through the insect killing powers of Pennsalt DDT products ... and DDT is only one of Pennsalt's many chemical products which benefit industry, farm and home.

Uppläggnig

- ▶ **Exempel från teori och praktik**
- ▶ **Funderingar**
- ▶ **Summering: Erfarenheter**

Fragestallningar i folkomrostningarna

Storuman Skall svensk
Karnbranslehantering AB fa
fortsatta soka slutforvaringsplats
i Storumans kommun?

Ja: ca 28 % Nejl: ca 72 %

Malå Ska svensk karnbranslehantering
AB fa fortsatta soka plats for
djupforvar av anvant karnbransle
i Malå kommun?

Ja: ca 46 % Nejl: ca 54 %

3 TYPER AV RELATIONER MELLAN EXPERTER OCH ALLMÄNHET

1. GANSKA BRA ÖVERENSSTÄMMELSE

- VANLIGA, OFTA FÖREKOMMANDE HÄNDELSER
- FREKVENT MEDIABEVAKNING
- PERSONLIG ERFARENHET
VÄLKÄNT

2. EXPERTER VARNAR – LÅGT ALLMÄNT INTRESSE

- LÅNG-TIDS HÄLSOEFFEKTER
- LIVS-STILAR
- PERSONLIGT ANSVARSOMRÅDE
PRIVAT

3. EXPERTER BEDÖMER RISKER SOM SMÅ – ALLMÄNHETEN UPPFATTAR DEM SOM STORA

- EJ FREKVENTA HÄNDELSER
- RISK BASERAS PÅ TEORETISK ANALYS ELLER EXTRAPOLATIONER
OSÄKERHET;

HÄNDELSER AV LÅG SANNOLIKHET & OMFATTANDE KONSEKVENSN

Table 3. Mean ratings* for verbal probability expressions. (From Theil, 2002, p.181).

Expression	Cl	Ha	Ja	Ke	Ko	La	Li	P1	P2	Ta
Rare	14.00	11.90	5.00	5.30	-	-	7.00	-	-	13.81
Very unlikely	-	15.90	10.00	-	-	-	9.00	-	-	28.44
Unlikely	24.00	-	19.00	-	14.00	18.53	18.00	-	-	31.42
Possible	55.00	-	-	-	27.00	33.47	37.00	44.40	47.10	-
Likely	-	-	77.00	-	63.00	67.18	72.00	67.30	69.50	-
Probable	67.00	-	-	-	64.50	65.00	71.00	-	-	74.66
Good chance	71.00	72.30	-	-	-	-	74.00	-	-	82.18
Frequent	74.00	-	78.00	-	56.00	-	-	-	-	81.16
Usually	72.00	-	-	75.90	-	-	77.00	-	-	73.71
Very probable	79.00	83.50	-	-	-	-	87.00	-	-	82.50

* Cl= Clarke et al., 1992; Ha= Hamm, 1991; Ja= Jablonowski, 1994, Ke= Keeney, 1981; Ko= Kong et al., 1986; La= Laswad and Mak, 1997; Li= Lichtenstein and Newman, 1967; P1= Pellissier and Van Buer, 1996; non-entrepreneurs; P2= Pellissier and Van Buer, 1996; entrepreneurs; Ta= Tavana et al., 1997.

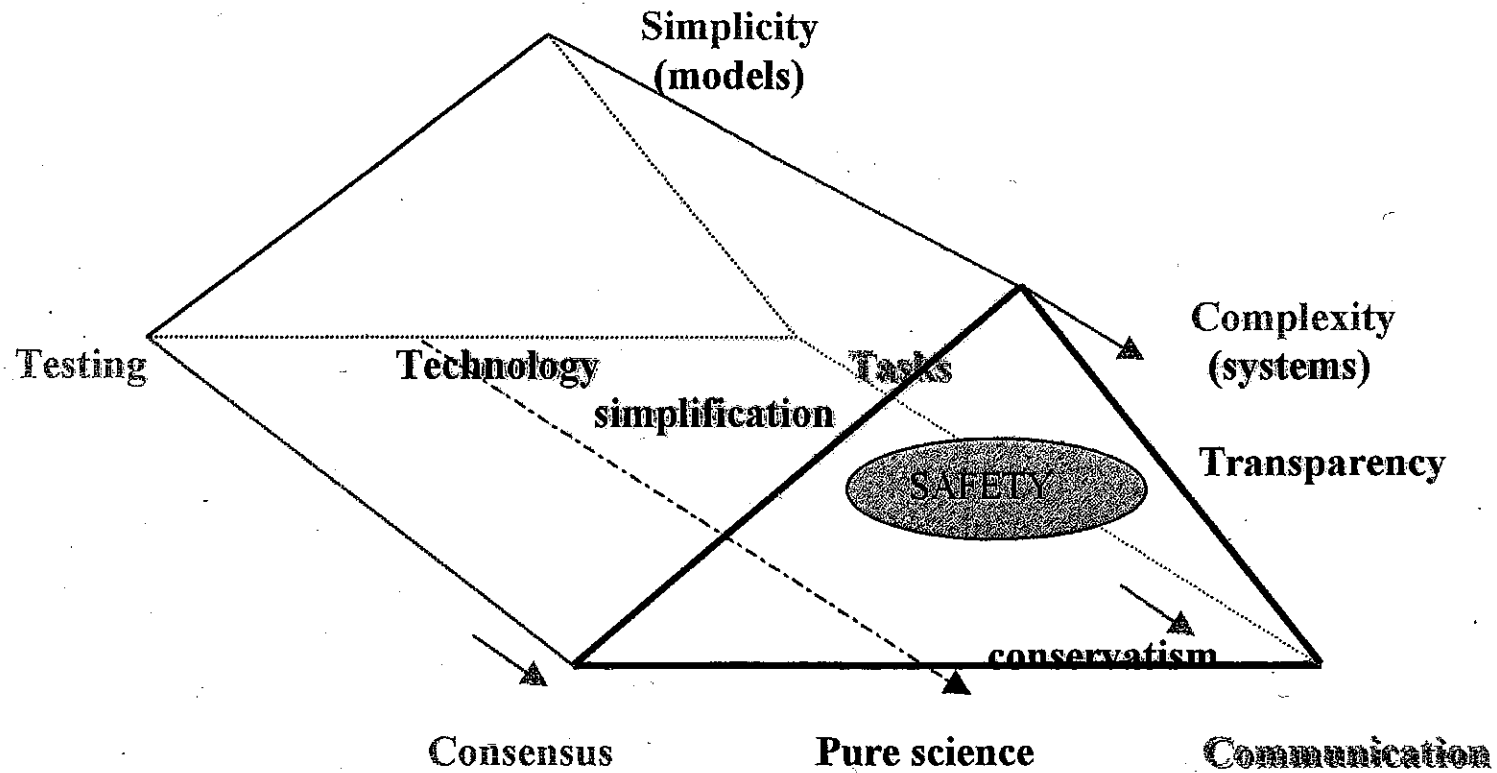

Figure 4. The “safety case” with the components of complexity, consensus and communication based on assumptions of conservatism, simplification and transparency.

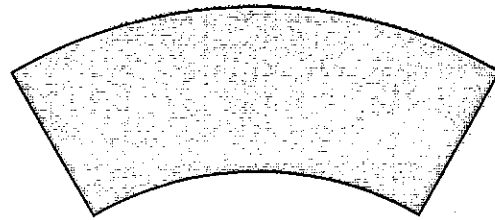
Om Teoretisk och Praktisk Riskkommunikation

- hur utforma ett riskkommunikationsprojekt

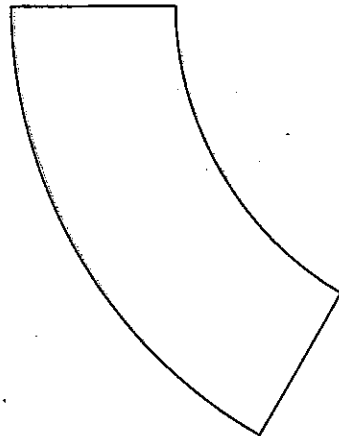
- hur samverkar forskning och "reella problem"

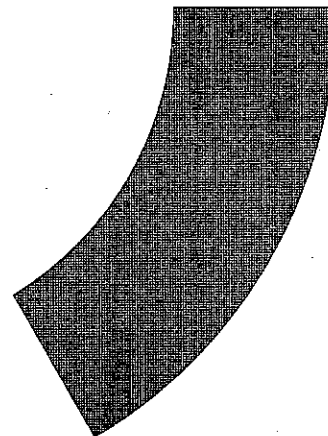
Lösa
Problem

Förstå
Problem

Skapa
Problem

FRAMGÅNGSATTRIBUT

- **Frivilligt engagemang i en (kommunal) process som baseras på tillgänglig, korrekt information och accepterad teknisk lösning**
- **Inga begränsningar i regleringen, eller styrningsprocessen, från tidigare beslut**
- **Klara avgränsningar och begränsningar av ansvar**
- **Tydlig reglering om hur man skall undvika kontinuerlig, eller koncentration, av avfall**
- **Mycket och kontinuerlig information genom hela processen, från idé till beslutsfattande och i implementeringsfasen**
- **Ge tydlig information om (institutionella) arrangemang för att upprätthålla säkerhet och trygghet**